

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

POCU 784/6/24/139602 Didact Acces

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

Sesiune de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate

Activitatea 5.1. Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate

Tema: Implicarea factorilor responsabili în realizarea parteneriatului Școală-Comunitate locală pentru îmbunătățirea activității copiilor cu părinți plecați în străinătate

Expert Raluca-Violeta Marica
23 februarie 2022

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocu/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Proiectul DidactAcces –POCU/784/6/24/139602 are ca principal obiectiv acordarea de suport educațional pentru disciplinele matematică, informatică și sprijin psiho-social pentru 270 preșcolari și elevi din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rrom și minimum 44 din mediul rural care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni. De asemenea, în cadrul proiectului se vor oferi servicii de consiliere socială și servicii de dezvoltare parentală pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/tutori/persoane) care au în grijă copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Activitatea 5.1. *Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* are rolul de a crea o structură consultativă comunitară pentru a contribui la nivelul județului Brăila la o mai bună identificare, protecție și monitorizare a copiilor având părinți plecați în străinătate, precum și în scopul asigurării sustenabilității din perspectiva instituțională și/sau financiară.

Un element important în activitatea copiilor/elevilor cu părinți plecați în străinătate este construirea rezilienței acestora

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Pocui784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Reziliența copilului și adolescentului poate fi definită ca fiind setul de achiziții pozitive pe care acesta le dobândește de-a lungul dezvoltării sale și folosirea lor pentru evitarea răspunsurilor dezadaptative în fața situațiilor problematice. Se pot identifica 3 niveluri de definire a rezilienței, fiecare dintre acestea fiind consistent cu datele prezentate în literatura de specialitate: reziliența ca proces – competența sau abilitatea de a obține un rezultat pozitiv, reziliența ca sumă de prerechizite – o resursă care, odată utilizată determină rezultate pozitive, reziliența ca rezultat – prezența unor rezultate pozitive într-un context caracterizat de factori de risc (Ghimbuluț, 2012).

Reziliența ca proces – competența sau abilitatea de a obține un rezultat pozitiv : Reziliența este definită ca un mecanism care îl ajută pe individ să atingă starea de bine subiectivă, indiferent dacă se confruntă sau nu cu situații traumatice (Masten, 2001). Ca proces, reziliența este abordată atât în relație cu evenimente percepute ca traumatice, cât și în absența acestora. O persoană care dovedește reziliență depășește cu succes factorii de risc.

Reziliența ca sumă de prerechizite – o resursă care, odată utilizată determină rezultate pozitive: Din această perspectivă reziliența este puternic asociată cu prezența și reziliența persoanelor semnificative din viața tinerilor. Considerată sub aspect de prerechizite, reziliența este asociată cu rezultate pozitive, dar accentul cade pe prezența unor anumiți factori protectivi decizionali în atingerea stării de bine subiectivă (optimism, auto – eficacitate, sprijin emoțional, statut socio – economic ridicat).

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Literatura existentă arată că nu este necesară prezența unor anumite resurse, ceea ce este important e ca tânărul să recunoască și să demonstreze capacitatea de a utiliza resursele de care dispune. Reziliența poate fi considerată ca o combinație de factori protectivi, unică pentru fiecare persoană. Dar, chiar și în momentele în care o persoană demonstrează toate premisele pentru reziliență, este inoportun să numim o persoană ca fiind rezilientă. Diferiți cercetători au propus termenul de „pattern rezilient” mai degrabă decât cel de „persoană rezilientă”. Prin aceasta argumentează faptul că pot exista situații în care o persoană poate ajunge la rezultate pozitive, dar aceeași persoană poate să obțină rezultate negative, eșuând în încercarea sa de a se adapta pozitiv.

Reziliența ca rezultat – prezența unor rezultate pozitive într-un context caracterizat de factori de risc: În termeni de rezultat, reziliența este definită ca fiind succesul cu care o persoană manevrează anumiți factori de risc. Din acest punct de vedere, reziliența este considerată a fi un rezultat bun în măsura în care individul are capacitatea de a face față dificultăților (Masten, 2001).

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

În studiile revizuite, reziliența este percepută în contextul adaptării pozitive. Accentul nu cade pe procesul prin care individul reușește să atingă starea de bine, ci pe factorii identificați ca predictorii pentru atingerea rezilienței în situații stresante. Literatura existentă sumarizează factorii protectivi asociați cu reziliența, în șase categorii: 1. Maniera activă de a realiza managementul emoțional și centrarea pe sarcină; 2. Activitatea fizică desfășurată în mod constant; 3. Optimismul; 4. Prezența valorilor morale și a principiilor de natură axiologică; 5. Promovarea suportului social; 6. Demonstrarea flexibilității în rezolvarea de probleme.

Aceleași studii argumentează faptul că toate categoriile menționate mai sus sunt formate pe baza unor factori specifici, cum ar fi autoeficacitatea, robustețea, strategiile de coping adaptativ și atitudinea pozitivă în fața provocărilor/adversităților. În ciuda absenței unei definiții unice a rezilienței, există un acord între specialiști în privința a două aspecte esențiale:

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Reziliența caracterizează o persoană care a trăit sau trăiește un eveniment cu caracter traumatic sau adversitate cronică și care dă dovadă de o bună adaptabilitate (în funcție de vârstă sa sau de contextul socio – cultural în care trăiește);
- Reziliența este rezultatul unui proces interactiv între persoană, familie și mediul înconjurător. Studiile sugerează că, deși copiii rezilienți pot avea unele reacții tranzitorii în raport cu evenimentul traumatic (preocupare accentuată, somn neliniștit), ei nu vor dezvolta patologii de tip stres posttraumatic; dimpotrivă, se vor caracteriza prin emoții pozitive și funcționare psihologică sănătoasă o dată cu trecerea timpului. În mod unanim, este acceptat faptul că reziliența există dinaintea traumei. Dintre factorii asociați cu reziliența la copii, cei mai consistenți sunt (Goldstein & Brooks, 2013): - abilități superioare cognitive, verbale, de rezolvare de probleme; - capacitatea de autoreglare a comportamentului; - capacitatea de a cere ajutor adultului; - optimism legat de propria persoană și de viitor: - talente, hobby-uri, abilități speciale; - părinte sau persoană de îngrijire stabilă, plină de afecțiune, familie extinsă suportivă, experiențe școlare pozitive; - modelarea reacțiilor pozitive de către părinți; - mediu familial consistent; - tradiții, ritualuri, rutine; - conexiuni culturale puternice, identitate culturală.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Docu/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Factorii de reziliență pot fi așadar deopotrivă factori individuali și de mediu. Dintre toți, cel mai puternic factor de reziliență pare a fi relația cu părintele sau un alt adult de referință. Atașamentul părinte-copil oferă resurse care cresc abilitățile de coping: optimism, încredere în sine, încredere în ceilalți, capacitatea de a dezvolta relații cu ceilalți. La nivel neurobiologic un atașament securizant permite dezvoltarea unui sistem nervos eficient în reglarea arousal-ului datorat crizei/traumei; din punct de vedere psihologic, atașamentul permite reglarea stresului, dezvoltarea mecanismelor atenționale (selectivitate, focalizare a atenției), dezvoltarea capacității de mentalizare (reflecția în termeni psihologici asupra comportamentului propriu/al unei alte persoane). De asemenea, copiii cu un atașament securizant au răspunsuri mult mai organizate în timpul evenimentului și pot procesa psihologic materialul traumatic, structurându-l într-o narațiune coerentă, cu sens. Factorii care determină reziliența la elevi și măsurile luate la nivelul cadrelor didactice pentru dezvoltarea rezilienței trebuie să includă:

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602

Factorii care determină reziliența la elevi și măsurile luate la nivelul cadrelor didactice pentru dezvoltarea rezilienței trebuie să includă:

- Interesul real manifestat de către cadrele didactice față de elevi prin atitudine pozitivă plină de căldură și respect față de elevi și față de activitățile ce urmează a fi derulate, inclusiv față de problemele elevilor.
- Interesul cadrelor didactice, la nivel comportamental manifestat prin stabilirea de relații cu agențiile de servicii sociale, oferirea de asistență elevilor prin materiale suplimentare și tratarea cu interes a relațiilor cu familia elevilor și discuții cu părinții.
- Expectanțe pozitive ale cadrelor didactice cu privire la performanțele elevilor prin folosirea punctelor tari ale elevilor, sporind astfel, motivația intrinsecă a elevului.
- Oportunități create de cadrele didactice pentru ca elevii să participe activ la derularea activităților fiind tratați ca persoane responsabile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Anxietatea de separare este acum o tulburare care poate fi prezentă și totodată diagnosticată în oricare etapă a vieții. Trăsătura principală a anxietății de separare este reprezentată de momentul în care frica depășește nivelul așteptat pe parcursul dezvoltării ontogenetice a unei persoane. Când se produce separarea de părinți (cum este cazul celor care pleacă la muncă în străinătate pentru o perioadă de timp îndelungată), copiii pot părea retrași, triști, au dificultăți în a se concentra în sarcini școlare sau activități cotidiene.

Durata anxietății de separare depinde de copil și de tipul de reacție al părinților la situație. În cazurile în care anxietatea de separare interferează cu activitățile normale ale copilului, acest lucru poate indica prezența unei tulburări de anxietate mai serioase. Pe de altă parte, unii părinți se pot simți vinovați pentru că petrec foarte mult timp fără copil sau îl lasă pe acesta în grija altor persoane (frați, surori mai mari, adulți din familia lărgită). Alți părinți sunt copleșiți de cât de multă atenție are nevoie copilul din partea acestora. Este bine ca părintele să-și amintească faptul că dorința copilului de a nu fi părăsit este o reacție normală, dovada sigură a unui atașament sănătos. Plecarea părintelui poate fi astfel privită ca o oportunitate pentru copil să-și dezvolte abilități de a face față unor situații noi și de a câștiga autonomie/independență.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Un rol foarte important îl are consilierul școlar care face parte dintr-o echipă de specialiști care abordează și evaluează în detaliu fiecare situație în parte. Această echipă trebuie să identifice cât mai corect: problemele de natură emoțională și comportamentală cu care se confruntă copilul (natura, forma și intensitatea lor), modul în care problemele copilului sunt legate de dezvoltarea sa, de istoricul său personal și familial (tipul de atașament, calitatea relațiilor cu persoanele în grija cărora rămâne), modalitatea de raportare a copilului la plecarea părintelui/părinților și la situația prezentă. Obiectivul principal al intervenției psihologice în cazul copiilor rămași acasă este ca aceștia să fie capabili să traverseze perioada de absență a părinților și să regăsească sentimentul de securitate în relația copil – părinte.

Tipuri de activități desfășurate de către consilierul școlar:

- elaborarea unei baze de date cu informații relevante despre copiii din școală a căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- consilierea psihologică individuală/de grup a copiilor (inclusiv online) pe diferite teme: probleme de natură emoțională, comportamentală, eșec școlar, absenteism, risc de abandon școlar, motivație scăzută pentru învățare, stil de viață, apartenența la grupuri sociale nepotrivite etc.;
- consilierea psihologică individuală/de grup (inclusiv online) a părinților rămași acasă sau a persoanelor, tutorilor legali care au în grijă copii;

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- implicarea copiilor din grupul țintă în activități extrașcolare (de exemplu, activități de voluntariat);
- crearea unor grupuri de suport (online sau prin whatsapp) pentru copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate sau pentru frații/surorile acestora;
- crearea unor grupuri de suport (online sau prin whatsapp) pentru părinții plecați la muncă în străinătate;
- crearea grupuri de suport (online sau prin WhatsApp,,) pentru educatoare, învățători, profesori diriginți, consilieri educativi care au în grupă/clasă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate.

Un model de activitate care se poate realiza cu copiii este „Sunt un SuperErou – care este puterea mea?”, poate fi realizată atât față în față, cât și online și are drept scop reducerea efectelor negative ale migrației și eficientizarea beneficiilor acesteia în vederea îmbunătățirii relației părinte – copil. Acaastă activitate are ca obiective: înțelegerea fenomenului migrației ca eveniment caracteristic societății românești; sensibilizarea copiilor cu privire la necesitățile/așteptările părinților; facilitarea dezvoltării abilităților de comunicare la distanță cu părinții.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Un tip de activitate care se poate organiza cu părinții este activitatea intitulată „Migrația – de vorbă cu părinții”, poate fi realizată față în față dar și online și are drept scop ghidarea adulților în gestionarea eficientă a efectelor negative ale plecării acestora. Obiectivele unei astfel de activități ar putea fi: înțelegerea fenomenului migrației ca eveniment caracteristic societății românești; sporirea gradului de responsabilitate al părinților cu privire la creșterea și educația copiilor; facilitarea dezvoltării abilităților de comunicare la distanță cu copilul.

Prin aceste tipuri de activități se poate realiza îmbunătățirea activității copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate.

Vă mulțumesc!

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/184/6/24/139602